

Hatály: 2016.I.1. - 2016.XII.31.

1999. évi XLIII. törvény

a temetőkről és a temetkezésről¹

Az Országgyűlés az elhunyt személyek emlékének méltó megőrzése és ápolása, a temetkezés közegészségügyi és kegyeleti rendeltetésének érvényesítése, valamint a temető és temetkezési kultúra fejlesztése érdekében a következő törvényt alkotja:

A temetkezési tevékenység ellátása és a temetők fenntartása, üzemeltetése olyan - részben anyagi-műszaki, részben humán jellegű - egyéni és közösségi célú szolgáltatás, amelynek megszervezése, zavartalan lebonyolítása alapvetően kegyeleti célokat szolgál. Ezt a szolgáltatást - szoros összefüggésben az emberi méltósághoz való alkotmányos alapjoggal - kényszerűen el kell végezni, hiszen a temetkezéssel összefüggő feladatok ellátása közegészségügyi okból nem halasztható.

A temetkezési tevékenységre vonatkozó legátfogóbb, jelenleg hatályos szabályozást az 1008/1970. (IV. 17.) Korm. határozat alapján készült - többször módosított - 10/1970. (IV. 17.) ÉVM-EüM együttes rendelet tartalmazza. Ezen kívül több ágazati jogszabály (miniszteri rendelet) tartalmaz részletes rendelkezéseket a tevékenység ellátására vonatkozóan.

E szabályok elavultak, a megváltozott életviszonyok, az új igények és nem utolsósorban a tevékenység kegyeleti jellegének hangsúlyosabb érvényesítése szükségessé teszik az átfogó szabályozást, az alapvető rendelkezések törvényi szintű megfogalmazását.

Az a tény ugyanis, hogy a kegyeleti érzés és igény mindenkit érint, továbbá az, hogy a tevékenység ellátásában a települési önkormányzatok, egyházak, alapítványok illetőleg gazdálkodó szervezetek is részt vesznek, nem nélkülözheti tovább a leglényegesebb szabályoknak törvényben történő összefoglalását. A végrehajtás részletszabályait kormányrendeletben, a szakmai előírásokat miniszteri rendeletben kell megfogalmazni és tág teret kell hagyni a helyi önkormányzati szabályozásnak is. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény kötelező önkormányzati feladatként határozza meg a köztemetők fenntartását. A törvény e feladat ellátásának kereteit állapítja meg.

A törvény alapvető célja az elhunytak emlékének méltó megőrzése és ápolása, a temetkezés kegyeleti és közegészségügyi funkcióinak érvényesítése, valamint a hazai temető- és temetkezési kultúra fejlesztése. Ennek érdekében az európai normákhoz igazodó egységes és áttekinthető, a jelenleginél szigorúbb szakmai szabályozási rendszer kialakítása indokolt.

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alapelvek

¹ Kihirdetve: 1999. IV. 23.

1. § (1)² A tisztességes és méltó temetés, valamint a halottak nyughelye előtt a tiszteletadás joga mindenkit megillet.

Kúria Pfv.IV.20.134/2013/3

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.597/2012

Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.980/2007/5

(2) A végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az abban közreműködők és az eltemetettők, az elhunyt életében tett rendelkezésére figyelemmel kötelesek együttműködni.

Kúria Pfv.IV.20.134/2013/3

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.729/2011/4

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.594/2010/6

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.597/2012

(3)³ A temetés polgári szertartás vagy vallási közösség által vallásos szertartás keretében végezhető. A polgári szertartás rendjét az eltemetettők határozzák meg. A vallási közösség által végzett temetés a vallási közösség hitéleti tevékenységének, vallási szokásainak tiszteletben tartásával történik.

(4)⁴ E törvényben foglalt rendelkezéseket a nemzetiségek törvényben biztosított jogainak érvényesítésével kell végrehajtani.

A törvény az alapelvek körében fogalmazza meg az általános kegyeleti szempontú előírásokat, köztük azt, hogy az eltemetés tisztessége bármilyen megkülönböztetés nélkül mindenkit megillet.

Gyakorlati tapasztalat, hogy a temetés során nem veszik figyelembe az elhunytak még életében erre vonatkozóan tett rendelkezéseit. Ezért az alapelvek körében rögzíti a törvény, hogy az eltemetettőknek - a jogszabály rendelkezéseinek keretén belül - kötelessége figyelembe venni az elhunyt kívánságát.

A kegyelet jelentős mértékben hordoz érzelmi, emocionális, vallási, kulturális jegyeket. A temetések nagy része egyházi szertartással történik. Az egyházak ezzel összefüggő vallási szokásait, hitéleti tevékenységét mindenkinek tiszteletben kell tartania, aki az eltemetést ilyen szertartás mellett kéri és annak is, aki ilyen szertartás mellett nyújtja a temetési szolgálatot.

A törvény hatálya

2. § (1) E törvény határozza meg a temetőkkel, a temetkezési emlékhelyekkel és a temetkezési tevékenység ellátásával összefüggő jogokat, kötelezettségeket és feladatokat.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.22.451/2009/19

(2) A törvény rendelkezéseit alkalmazni kell

a)⁵ azoknak a vallási közösségeknek, települési önkormányzatoknak, nemzetiségi önkormányzatoknak, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezeteknek (a továbbiakban: gazdálkodó szervezet), közhasznú szervezeteknek, amelyek tulajdonában, kezelésében, fenntartásában, üzemeltetésében működő vagy lezárt temető, illetőleg temetkezési

² Megállapította: 2003. évi CXXV. törvény 56. § (1). Hatályos: 2004. I. 27-től.

³ Megállapította: 2013. évi CXXXIII. törvény 81. §. Hatályos: 2013. VIII. 1-től.

⁴ Módosította: 2011. évi CLXXIX. törvény 203. § a).

⁵ Módosította: 2011. évi CLXXIX. törvény 203. § b), 2013. évi CXXXIII. törvény 83. § a), 2013. évi CCLII. törvény 77. § (3) a).

emlékhely vagy halotthamvasztó van;

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.22.451/2009/19

b) a temető és temetkezési emlékhely fenntartását, üzemeltetését, valamint temetkezési szolgáltatási tevékenységet végző természetes és jogi személyeknek, illetőleg annak, akire nézve e tevékenységek során jogok keletkeznek, és kötelezettségek hárulnak.

(3)⁶ A törvény rendelkezéseit a műemlékvédelem alatt álló temetők, temetkezési emlékhelyek és temetési helyek tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló törvénnyel összhangban kell alkalmazni.

(4) A halvaszületett és elvetélt magzatok, csonkolt testrészek, emberi szervek, szervmaradványok eltemetésével összefüggésben - ha jogszabály másként nem rendelkezik - e törvényben foglaltakat kell alkalmazni.

(5)⁷ A hősi temetőre és hősi temetési helyre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni Magyarországon levő más nemzetek hősi temetőire, hősi temetési helyeire is.

A törvény a hatálybalépése óta eltelt öt év alatt igazolta, hogy a temetőkkel és a temetkezéssel kapcsolatos szabályok törvényi szintre emelése és részletes kidolgozása segíti a temetőfenntartók tevékenységének ellátását, és a korábbinál lényegesen tisztább helyzetet teremt a temetkezési szolgáltatások piacán. Mára azonban azt is igazolták a jogalkalmazói tapasztalatok, hogy a törvény fogalomrendszerében további pontosítások szükségesek, elsősorban amiatt, hogy még élesebb határvonalat húzzunk a temető-üzemeltetői és a temetkezési szolgáltatói feladatok, illetve a temetkezési és az egészségügyi szolgáltatások körébe tartozó feladatok között.

Indokolt a törvény adatvédelmi szabályoknak megfelelő módosítása is, hiszen ma már az egyes nyilvántartásokat elsősorban nem papír alapon, hanem elektronikusan vezetik, azonban a személyes adatok védelmét minden körülmények között biztosítani kell és összhangba kell hozni az eltemettetők kegyeleti igényeivel.

További - életszerű - módosítási igényként merült fel a temetésről történő gondoskodásra kötelezettek sorrendjét érintően az, hogy a házassági kapcsolatban nem élő elhunytak, illetve a különélő házastársak esetén az elhunyt elhalálása előtt vele együtt élő élettárs is kötelezetté és jogosulttá váljon az elhunyt eltemettetésére.

A hatályos rendelkezéshez képest a módosítás szűkíti a telephelyengedély-köteles temetkezési szolgáltatások körét. A kötelezés azokra a szolgáltatási elemekre terjed ki, amelyek sérthetik mások kegyeleti érzését, illetőleg azokra, amelyek szakmai, közegészségügyi szempontból szigorú hatósági feltételekkel végezhetők.

A hatályos törvény tiltja az egészségügyi intézményben temetésfelvétel céljára telephely létesítését. A módosítással a tiltás kiterjed az egészségügyi felsőoktatási intézményekre, a klinikákra és az igazságügyi orvostani intézetekre is. Ez az elem a törvény egyik legfontosabb koncepcionális kérdése. A kegyeleti igények sérelmének egyik legjellemzőbb oka, a kórházakban végzett temetkezési szolgáltatással összefüggő, a piaci előny megszerzéséért vagy megtartásáért folytatott tisztességtelen verseny. Ezért a módosítás még markánsabban elválasztja ezeket a tevékenységeket, amikor azt szabályozza, hogy minden egészségügyi intézmény területén tilos a temetkezési szolgáltatás.

Indokolt a temetkezési szolgáltatási tevékenység körébe tartozó feladatok pontosítása. Ennek megfelelően a temetőkről és a temetkezésekről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a

⁶ Módosította: 2005. évi XXI. törvény 12. § (3) a).

⁷ Beiktatta: 2005. évi XXI. törvény 1. §. Módosította: 2011. évi CCI. törvény 176. §.

továbbiakban: Tv.) értelmező rendelkezései közé beépül az egészségügyi intézmény fogalma, illetve annak a 25. §-ában meghatározottakhoz képest pontosításra kerül a temetkezési szolgáltatási tevékenység felsorolása. Ezzel összhangban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben is szükséges meghatározni azon halottkezelési feladatokat, amelyek azonban nem minősülnek temetkezési szolgáltatásnak. Ezen feladatokat az egészségügyi intézmény falain belül, a halottvizsgálattal és a halottakkal kapcsolatos orvosi eljárásokkal összefüggésben döntően egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy (boncmester) végzi.

Módosítást igényelt az a gyakorlati kényszer, amely a szolgáltatások piacán a díjak megállapításából, a díjfajták különbözőségéből, és így jelentősen eltérő mértékéből fakadt. A módosítás ezért három, kifejezetten megnevezett és a megfizetésére köteles szempontjából is definiált díjfajtát nevez meg. E díjfajtákon belül csak a temető fenntartása és üzemeltetése tényleges költségei alapján állapíthatók meg a díjmértékek. A díjak mértékében tehát a temetői infrastruktúra fejlettsége és az üzemeltetői szolgáltatások minősége eredményezhet különbséget.

Az üzemeltetői és a temetkezési szolgáltatói feladatok még következetesebb elhatárolásának igényét az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatáról szóló 40/2003. (VII. 2.) AB határozatában foglaltak is megerősítik, és a piaci verseny tisztaságának megőrzése is megköveteli.

A temetőtulajdonosok a Tv-ben előírt, még hiányzó temetői létesítményeket erőfeszítéseik ellenére határidőre nem tudják pótolni, ennek határidejét meg kell hosszabbítani.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában

a)⁸ *temető*: a település közigazgatási területén belüli, beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt, építési használata szerinti zöldfelületi jellegű különleges terület, amely kegyeleti célokat szolgál, közegészségügyi rendeltetésű, és amelyet az elhunytak eltemetésére, a hamvak elhelyezésére létesítettek és használnak, vagy használtak;

b)⁹ *köztemető*: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető vagy temetőrész, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti;

c) *temetkezési emlékhely*: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnokházban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál;

d) *temetési hely*: a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztóüzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól;

e)¹⁰ *nemzeti sírkert (nemzeti panteon)*: a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság¹¹ által annak minősített temető, hősi temető, hősi temetési hely, továbbá temetkezési emlékhely,

⁸ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § a).

⁹ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 2. § (1). Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § b).

¹⁰ Módosította: 2001. évi LXIV. törvény 100. § e).

¹¹ Módosítva: 2005. évi LXXXIX. törvény 46. § alapján.

kegyeleti emlékhely, temetési helyek összessége;

f)¹² *hősi temető, hősi temetési hely*: nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában a honvédelmi kötelezettség fegyveres vagy fegyver nélküli teljesítése közben elesettek, továbbá a teljesítést követően, ezzel közvetlenül összefüggésbe hozható okból elhunytak, valamint háborúban kényszermunkára hurcoltak és elhunytak eltemetésére, hamvaik elhelyezésére szolgáló temető (temetőrész), temetési hely;

A hősi temető, hősi temetési hely korábbi fogalma számos háborúban elesett áldozat temetési helyének indokolatlan mellőzéséhez vezetett. Indokolt a fegyveres-, illetve a fegyver nélküli szolgálatteljesítés szétválasztása, annak meghatározása, hogy a szolgálatteljesítést követően, a szolgálatteljesítéssel közvetlenül összefüggésbe hozható okból elhunytak, a háborúban kényszermunkára elhurcoltak és elhunytak temetési helye is hősi temetőnek, illetve hősi temetési helynek minősüljön.

g) *kegyeleti emlékhely*: elhunytak emlékének megjelölésére és megőrzésére létesített építmény, emlékmű, emlékjel, épületen elhelyezett emléktábla;

h) *kegyeleti közszolgáltatás*: a köztemető fenntartását, továbbá üzemeltetését magába foglaló egyéni és közösségi kegyeleti célú, az elhunyt emlékének megőrzésére irányuló önkormányzati tevékenységek összessége;

i)¹³ *egészségügyi intézmény*: egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező személy, illetőleg intézmény;

2. Az egészségügyi szakellátást biztosító intézmények, illetve azok az oktatási, szakértői tevékenységet folytatók, akiknek a tevékenységi köre az elhunytakkal kapcsolatos feladatokat foglal magában - a törvény szerint - azonos megítélés alá esnek. Ezért a törvény értelmező rendelkezéseit ki kell egészíteni az egészségügyi intézmény fogalmával, amelybe beleértendő az egyéb gyógyító, illetve orvosi szakértői feladatot ellátó intézmények is.

j)¹⁴ *korai vagy középideős magzati halál*: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 216. § e) pontjában meghatározott haláleset;

II. Fejezet

A TEMETŐ

Általános szabályok

4. § (1)¹⁵ A temető tulajdonosa az állam, a települési önkormányzat, a vallási közösség, a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat, gazdálkodó szervezet és közhasznú szervezet lehet.

(2) Azon a településen, ahol nincs önkormányzati tulajdonú temető, gazdálkodó szervezet vagy közhasznú szervezet a temetőtulajdonban tulajdoni hányadot akkor szerezhethet, ha az önkormányzat legalább 51%-os tulajdoni hányadban tulajdonosa lesz a temetőnek. Az önkormányzat tulajdoni hányada a működés során sem csökkenthető 51% alá.

¹² Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 2. § (2). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

¹³ Beiktatta: 2005. évi XXI. törvény 2. § (3). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

¹⁴ Beiktatta: 2013. évi CXXVII. törvény 157. § (1). Hatályos: 2016. I. 1-től.

¹⁵ Módosította: 2011. évi CLXXIX. törvény 203. § c), 2013. évi CXXXIII. törvény 83. § b), 2013. évi CCLII. törvény 77. § (4).

5. § (1) A temető fenntartója a temető tulajdonosa, illetve az, aki kezelői joggal rendelkezik.

(2) Az állami tulajdonban lévő temető kezelőjét az e törvényben és a végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott jogok és kötelezettségek a tulajdonossal megegyezően illetik meg, illetve terhelik.

(3) Köztemető fenntartója a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi önkormányzat. A temető fenntartásáról a települési önkormányzatok társulás, illetőleg együttműködés útján is gondoskodhatnak.

6. § (1) A temető tulajdonosának feladata a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, illetőleg kialakítása.

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.424/2007/4

(2) A temető tulajdonosának feladata a temető kegyeleti méltóságának őrzése.

(3) A temető tulajdonosa - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - köteles a temető fenntartásáról, továbbá üzemeltetéséről gondoskodni. E feladatait saját maga, illetve - szerződés alapján - gazdálkodó szervezet útján is elláthatja.

(4)¹⁶ Köztemető esetében a temető használatának rendjéről önkormányzati rendeletben, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.

7. § (1)¹⁷ A temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátását a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság ellenőrzi.

(2)¹⁸

(3)¹⁹ Ha a köztemető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatokat az önkormányzat a kegyeleti közszolgáltatási szerződés útján látja el, a temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság ellenőrzi a szerződésben foglaltak maradéktalan teljesítését. Szerződésszegés esetén kezdeményezheti a szerződés felmondását.

(4)²⁰ A temetkezési szolgáltatást engedélyező hatóság az ellenőrzés során a köztemetőben vezetett nyilvántartásokba betekinthat, továbbá vizsgálhatja a temetőben szolgáltatást végzők jogosultságát.

Temető létesítése, lezárása, megszüntetése, újra-használatbavétele

8. § (1)²¹ A temető beépítési előírásait a helyi építési szabályzatban kell meghatározni. A települési (a fővárosban a kerületi) önkormányzat képviselő-testülete a helyi építési szabályzat tervezetének a vallási közösségek tulajdonában lévő temetőre vonatkozó beépítési előírásaival kapcsolatban kikéri az érintett vallási közösség véleményét.

(2)²² A temető és a temetkezési emlékhely építményei, közművei, egyéb infrastrukturális létesítményei építéséhez, létesítéséhez, bővítéséhez, továbbá a kegyeleti emlékhely létesítéséhez külön jogszabályban előírtak szerint a tulajdonosnak engedélyt kell kérnie.

¹⁶ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 3. §. Hatályos: 2005. VII. 1-től.

¹⁷ Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 203. § (1). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

¹⁸ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 205. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

¹⁹ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 204. §.

²⁰ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 204. §.

²¹ Megállapította: 2015. évi CLV. törvény 1. §. Hatályos: 2015. X. 22-től.

²² A korábbi második és harmadik mondatot hatályon kívül helyezte: 2006. évi CIX. törvény 108. § c). Hatálytalan: 2007. I. 1-től.

(3) A köztemető létesítéséről, bővítéséről, lezárásáról és megszüntetéséről a települési önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) gondoskodik.

A temető, temetkezési emlékhely építményeinek, közműinek megépítése engedélyköteles. Nem építmény, így nem kell építési engedélyt kérni a síremlék, a sírbolt és az urnafülke megépítéséhez. Az engedély beszerzésére a tulajdonos köteles.

Ha az önkormányzat kötelező feladatát más tulajdonában lévő temetőben látja el, a használatában lévő temetőrész köztemetőként működik, így az engedélyeztetéssel összefüggő kötelezettségek a köztemetőt fenntartó önkormányzatot terhelik.

9. § (1) A temető létesítése során a temetőtulajdonos

- a) utat,
- b) ravatalozót,
- c) a halottak ideiglenes elhelyezésére szolgáló tárolót és hűtőt,
- d)²³
- e) a temető bekerítését vagy élősövényvel való lehatárolását,
- f) vízvételi lehetőséget, illemhelyet,
- g)²⁴ az utak sorfásítását,
- h) hulladéktárolót

a kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles biztosítani.²⁵

(2)²⁶ Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, lezárt temetőben az (1) bekezdés e), f) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

A törvény szerint a temető tulajdonosa a működő temetőben köteles megfelelő infrastruktúrát kialakítani. A törvény lehetővé teszi, hogy a temető tulajdonosa ezt a kötelezettségét a törvény hatálybalépését követő öt éven belül teljesítse (43. § (1) bekezdése).

10. § (1) Ha a temető, temetőrész, sírhelytábla, temetési hely betelt, azt a temető fenntartója jogosult lezárni, és ott a további temetkezést megtiltani.

(2) A temető és a temetési hely - kormányrendeletben foglaltak szerint - megszüntethető a tulajdonos döntése alapján, ha a temetési hely használati ideje lejárt.

(3) Lezárt temetési hely kiüríthető, ha a lezárásától, illetőleg az utolsó temetkezéstől számított használati ideje letelt. A temetési helyre rátemetett maradványok, valamint az elhelyezett urna az eredeti használati időt nem hosszabbítja meg.

11. § (1) A nemzeti sírkert fennállásáig nem szüntethetők meg és nem helyezhetők át a benne található temetési helyek.

Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.20.076/2009/6.

(2)²⁷

Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.20.076/2009/6.

(3) Ha a nemzeti sírkert megszűnik, a temetési helyek áthelyezéséről kell gondoskodnia annak, akinek a megszüntetés az érdekkörébe tartozik.

Hősi temetőt és a hősi temetési helyeket (hősi sírokat) a háború áldozatainak védelmére

²³ Hatályon kívül helyezte: 2013. évi CXXVII. törvény 157. § (4). Hatálytalan: 2014. I. 1-től.

²⁴ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § a).

²⁵ A felsorolt létesítmények és közművek megépítésének határidejére lásd: 2005. évi XXI. törvény 12. § (6).

²⁶ Módosította: 2015. évi CLV. törvény 4. § a).

²⁷ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi CCI. törvény 177. §. Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

vonatkozóan Genfben, 1949. augusztus 12-én kötött egyezményekre, illetőleg kétoldali nemzetközi megállapodásokra figyelemmel kell fenntartani és megőrizni. Ezért a törvény a hősi temető, hősi temetési hely és a nemzeti sírkert fogalmkörébe tartozó más temetkezési helyek tekintetében korlátozásokat tartalmaz a megszüntetésre, lezárásra és áthelyezésre vonatkozóan.

12. § Lezárt, nem működő temető ismételt használatba vételekor vagy kegyeleti park céljára való átalakításakor a létesítésre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

A temető fenntartása

13. § (1) A temetőfenntartó feladata a temető rendeltetésszerű használatához szükséges építmények, közművek, egyéb tárgyi és infrastrukturális létesítmények, valamint a közcélú zöldfelületek karbantartása, szükség szerinti felújítása és gondozása.

(2) A temető területén belüli közcélú zöldfelületek és utak területe újabb temetési helyek létesítésével nem csökkenthető.

14. §²⁸

15. § (1)²⁹ Nemzeti sírkerthez tartozó temetőket, hősi temetőket, hősi temetési helyeket, temetkezési emlékhelyeket, kegyeleti emlékhelyeket, temetési helyeket a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság³⁰ határozza meg.³¹

(2) A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság³² nevéhez és funkciójához méltó testület.

(3)³³

(4)³⁴ A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság³⁵ feladatait Nemzeti Örökség Intézetén (a továbbiakban: NÖRI) keresztül látja el.

(5)³⁶ A NÖRI feladata különösen a nemzeti sírkert vonatkozásában

a) a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek nyilvántartásba vétele és nyilvántartása;

b) a nemzeti sírkertek fenntartásával kapcsolatos feladatok meghatározása.

(6)³⁷ A nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely - a (7) bekezdésben foglalt kivétellel - mentes a sírhelyre vonatkozó megváltási és újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól.

²⁸ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi CCI. törvény 177. §. Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

²⁹ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § b).

³⁰ Módosítva: 2005. évi LXXXIX. törvény 46. § alapján.

³¹ Lásd: a Nemzeti Kegyeleti Bizottságnak a Magyar Közlöny 2004/103., 2004/184., 2005/59., 2005/122., 2005/144., 2005/145., 2005/162., 2005/163., 2006/12., 2006/28., 2006/66., 2006/100., 2006/112., 2007/23., 2007/94., 2007/173., 2008/5., 2008/32., 2008/61., 2008/81., 2008/89., a Hivatalos Értesítő 2009/24. számában megjelent közleményét.

³² Módosítva: 2005. évi LXXXIX. törvény 46. § alapján.

³³ Hatályon kívül helyezte: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § c). Hatálytalan: 2013. XI. 1-től.

³⁴ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § c).

³⁵ Módosítva: 2005. évi LXXXIX. törvény 46. § alapján.

³⁶ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § d).

³⁷ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 3. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

(7)³⁸ Ha a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság döntése alapján a nemzeti sírkertbe tartozó sírba új, koporsós betemetés történik, a sírhely egyszeri, újraváltási díját minden egyes új betemetés esetén meg kell fizetni. Ha olyan, nemzeti sírkertbe tartozó sírba temetkeznek, amelyen még érvényes a megváltás, akkor a megváltás kezdetétől az új betemetésig eltelt időszakra eső arányos megváltási díjat kell megfizetni.

Pontosítja, hogy a nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely mentesül a megváltási illetve újraváltási díj alól, azonban ezekbe a sírokba történő további koporsós betemetés esetén egy egyszeri újraváltási díj megfizetése szükséges, tekintettel arra, hogy a sírhely nemzeti sírkertbe történő sorolásával együtt járó védettség a korábban betemetett elhunyt emlékének megőrzését szolgálta.

A temető üzemeltetése

16. §³⁹ A temető üzemeltetését e törvényben, kormányrendeletben, temetőszabályzatban, továbbá köztemető esetén önkormányzati rendeletben, és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni. Az üzemeltető

a)⁴⁰ meghatározza a temetkezési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjét;

b)⁴¹ biztosítja az eltemetés (urnaelhelyezés) feltételeit, ideértve a temetési helyre való első temetést megelőzően a sírhely kiásásáról (sírásás) való gondoskodást;

c) megállapítja a temetőlátogatók kegyeletgyakorlásának feltételeit, a nyitvatartási időt;

d) biztosítja a ravatalozó, boncolóhelyiség-csoport és ezek technikai berendezései, tárolók és hűtők, valamint a temető egyéb közcélú létesítményei (infrastruktúra) karbantartását, és működteti azokat;

e) gondoskodik a temetőbe kiszállított elhunytak átvételéről, és biztosítja a temető nyitását, zárását;

f) megőrzi a nyilvántartó könyveket;

g) tájékoztatja a temetőlátogatókat;

h) kijelöli a temetési helyeket;

i) elvégzi a temető és létesítményeinek tisztán tartását, az utak karbantartását, síkosságmentesítését és a hóeltakarítást;

j) összegyűjti és elszállítja a hulladékot;

k) gondoskodik a temető rendjének betartásáról és betartatásáról;

l)⁴² összehangolja a temetői létesítmények, így különösen a ravatalozó használatával kapcsolatos temetkezési szolgáltatói tevékenységeket, szervezési intézkedésekkel elősegíti a temetés és az urnaelhelyezés zökkenőmentes lefolytatását;

m) gondoskodik az ügyfélfogadásról.

Fejér Megyei Bíróság 2.Pf.20.205/2011/5

Dunaújvárosi Városi Bíróság 5.P.21.476/2008/39

³⁸ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 3. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

³⁹ Az első mondat szövegét megállapította: 2005. évi XXI. törvény 5. § (1). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁴⁰ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 5. § (2). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁴¹ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 5. § (2). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁴² Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 5. § (3). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

17. § (1) A temető üzemeltetését az a gazdálkodó szervezet láthatja el, amely a kormányrendeletben meghatározott szakmai követelményeknek megfelel.

(2)⁴³ Az üzemeltető a temetkezési szolgáltatók tekintetében köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.

18. § (1)⁴⁴ Amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik, a temetőben - a kegyeleti jogok gyakorlása céljából - a temetési helyekről, befogadó nyilatkozat alapján az elhunytak más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történő elhelyezéséről, valamint temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatának tartalma alapján az üzemeltető nyilvántartást vezet. A sírboltokról szóló nyilvántartás vezetésére a sírbolt könyv, az egyéb temetési helyek nyilvántartására a nyilvántartó könyv szolgál.

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.787/2010/4

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.597/2012

(1a)⁴⁵ A más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történő elhelyezésről szóló befogadó nyilatkozat alapján vezetett nyilvántartás és a temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatáról vezetett nyilvántartás a következő adatokat tartalmazza: az elhalt természetes személyazonosító adatai, legutolsó lakóhelyének címe, az elhalálozás időpontja, az eltemetés helye vagy a hamvak elhelyezésének helye, valamint a nyilatkozatot tevő személy neve, lakcíme.

A törvény új nyilatkozat-típust vezet be, az ún. befogadó nyilatkozatot. Ennek célja, hogy adott temetőből, temetkezési emlékhelyről a holttestnek másik temetési helyre történő áthelyezése esetén az eredeti temetési helyen álljon rendelkezésre információ arról, hogy a továbbiakban a holttest, illetve az urna hol található.

A módosítás rendelkezik továbbá az elhunyt más temetőbe történő áthelyezéséről szóló befogadó nyilatkozat és a temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli történő urnaelhelyezésről kiállított nyilatkozatok adattartamáról, megőrzéséről, az abban foglalt adatok megismerhetőségéről.

(2)⁴⁶ A nyilvántartó könyv a következő adatokat tartalmazza: folyószám, a temetés (urnaelhelyezés vagy a hamvak szétszórásának) napja, az elhalt természetes személyazonosító adatai, legutolsó lakóhelyének a címe, az elhalálozás időpontja, a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely száma, valamint az eltemettető, illetve a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy neve, lakcíme, és a síremlékre vonatkozó bejegyzések.

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.597/2012

(3) A sírbolt könyvet a (2) bekezdésben meghatározott tartalommal kell vezetni a sírbolt számának feltüntetésével. A sírbolt könyvbe be kell jegyezni a sírbolt felett rendelkezni jogosult személynek a sírboltra vonatkozó rendelkezéseit is.

(4) Az ismeretlen holttest esetében a nyilvántartó könyvbe be kell vezetni az eljáró hatóság nevét, az eljárás ügyszámát.

(5) A nyilvántartó könyvbe és a sírbolt könyvbe az eltemettető és a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy tekinthet be.

⁴³ Megállapította: 2003. évi CXXV. törvény 56. § (2). Hatályos: 2004. I. 27-től.

⁴⁴ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (1). Módosította: 2015. évi CLV. törvény 4. § b).

⁴⁵ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁴⁶ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 6. § (1). Módosította: 2009. évi LVI. törvény 204. §.

(6)⁴⁷ Az üzemeltető a nyilvántartó könyv és a sírbolt könyv adatai alapján, a más temetőben, temetkezési emlékhelyen történő eltemetés esetén a befogadó nyilatkozatról vezetett nyilvántartás alapján, ezek hiányában az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatáról vezetett nyilvántartás alapján a temető nyitvatartási ideje alatt felvilágosítást ad a kegyeleti jogokat gyakorolni kívánó részére az elhunyt személy temetési helyéről és a hamvak elhelyezkedésének helyéről.

(7)⁴⁸ A más temetőbe, temetkezési emlékhelyre történt temetés esetén a temető vagy temetkezési emlékhely befogadó nyilatkozatát, valamint a temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezés esetén az eltemetésre kötelezett személy nyilatkozatát az eltemettető, az elhunyt Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója (a továbbiakban: közeli hozzátartozó) és az ellenőrzést végző hatóság tekintheti meg.

(8)⁴⁹ A temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli urnaelhelyezésről kiállított nyilatkozatot és az elhunyt más temetőbe történő áthelyezése alapjául szolgáló befogadó nyilatkozatot a temető fennállásig meg kell őrizni. Ha a temető megszűnik, a nyilatkozatok levéltárban történő elhelyezéséről a temető tulajdonosa gondoskodik.

(9)⁵⁰ A temető üzemeltetője köteles a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek tekintetében a nyilvántartó könyv és a sírbolt könyv adatait a NÖRI részére átadni.

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

A temetés

19. § (1)⁵¹ Az eltemetés módja szerint a temetés hamvasztással vagy hamvasztás nélkül történik.

Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.094/2013/7

Pécsi Törvényszék P.20.245/2012/28

(2) Az eltemetés módjára és helyére nézve az elhunyt életében tett rendelkezése az irányadó, amennyiben ez nem ró az eltemettető személyére aránytalanul nagy terhet.

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.729/2011/4

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.594/2010/6

Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.089/2009/4

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

Balassagyarmati Törvényszék P.20.900/2011/9

(3) Az elhunyt életében tett rendelkezése hiányában az eltemetés módját és helyét az határozza meg, aki a temetésről gondoskodik, vagy arra köteles lenne, de a temetésről más szerv vagy személy úgy gondoskodik, mintha az elhunyt saját halottja volna.

Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.967/2009/6

Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.094/2013/7

⁴⁷ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (3). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁴⁸ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (4). Hatályos: 2013. XI. 1-től. Módosította: 2013. évi CCLII. törvény 77. § (3) b).

⁴⁹ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (5). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁵⁰ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 6. § (6). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁵¹ Megállapította: 2013. évi CXXXIII. törvény 82. §. Hatályos: 2013. VIII. 1-től.

(4) Ha a temetésről több személy gondoskodik és közöttük az eltemetés módja tekintetében nincs megegyezés, a temetés csak elhamvasztás nélkül történhet.

BDT2009. 2128. *Az eltemetésre vonatkozó szerződéses kötelezettség, illetve érvényes végrendekezés hiányában az elhunyt házastársa köteles gondoskodni a temetésről. Aki a végrendelet szerint pusztán vagyoni juttatásban részesült, nem hivatkozhat kegyeleti jogának megsértésére azon a címen, hogy a túlélő házastárs az ő elvárásainak figyelmen kívül hagyásával gondoskodott a temetésről.*

20. § (1) A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni:

a) aki a temetést szerződésben vállalta;

b) akit arra az elhunyt végrendelete kötelez;

Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.967/2009/6

c)⁵² végintézkedés hiányában elhunyt temetéséről az elhalálózása előtt vele együtt élő házastársa vagy élettársa;

Győri Ítéltábla Pf.I.20.264/2008/5

d)⁵³ az elhunyt egyéb, közeli hozzátartozója a törvényes öröklés rendje szerint.

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.140/2009/3

(2)⁵⁴ Ha temetésre kötelezett személy nincs, ismeretlen helyen tartózkodik vagy a kötelezettségét nem teljesíti, a temetésről az elhalálózás helye szerint illetékes települési önkormányzat (fővárosban a kerületi önkormányzat) polgármestere, illetve ha az elhalálózásra a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott területen kerül sor, a főpolgármester - jogszabályban meghatározott határidőn belül - gondoskodik.

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.664/2008/6

BDT2009. 2128. *Az eltemetésre vonatkozó szerződéses kötelezettség, illetve érvényes végrendekezés hiányában az elhunyt házastársa köteles gondoskodni a temetésről. Aki a végrendelet szerint pusztán vagyoni juttatásban részesült, nem hivatkozhat kegyeleti jogának megsértésére azon a címen, hogy a túlélő házastárs az ő elvárásainak figyelmen kívül hagyásával gondoskodott a temetésről.*

21. § (1) Az elhunytat temetőben vagy temetkezési emlékhelyen létesített temetési helyen kell eltemetni. Hamvasztásos temetés esetén a hamvak urnában helyezhetők el, illetőleg - a kormányrendeletben előírt feltételek szerint - szétszórhatók.

(2)⁵⁵ A hamvakat tartalmazó urnát az eltemetésre köteles személynek az elhunyt végrendelete, ennek hiányában

a) a temető vagy temetkezési emlékhely befogadó nyilatkozata, vagy

b) a hamvak temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli elhelyezése esetén az eltemetésre kötelezett személy teljes bizonyító erejű magánokiratba vagy közokiratba foglalt nyilatkozatának meglétéről az elhunyt utolsó lakóhelye szerinti, az eltemetésre kötelezett személyek nyilatkozatairól szóló nyilvántartás vezetésére az önkormányzat által kijelölt köztemető igazolása alapján kell kiadni.

(3) Nem magyar állampolgárságú személyt - kormányrendeletben foglalt feltételek szerint - lehet eltemetni.

⁵² Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 7. §. Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁵³ Módosította: 2013. évi CCLII. törvény 77. § (3) c).

⁵⁴ Megállapította: 2013. évi CXXVIII. törvény 17. §. Hatályos: 2013. VII. 20-tól.

⁵⁵ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 7. § (1). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

(4)⁵⁶ Az eltemetésre köteles személy nyilatkozata tartalmazza az eltemetésre köteles személy nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, nyilatkozattételkori bejelentett lakcímét és a hamvak elhelyezése tervezett helyének címét.

(5)⁵⁷ A hamvakat tartalmazó urna temetőn, temetkezési emlékhelyen kívüli elhelyezése esetén az eltemetésre köteles személy nyilatkozatában vállalja, hogy az urnát kegyeleti igényeknek megfelelő körülmények között tárolja és az elhunytnak a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozói, valamint a végrendeleti juttatásban részesített személyek részére a kegyeleti jog gyakorlásának lehetőségét biztosítja, valamint az elhunyt közeli hozzátartozóit az urna elhelyezésére szolgáló hely címének változásáról tájékoztatja.

(6)⁵⁸ Ha az elhunyt végrendelete a hamvak sorsáról nem rendelkezett vagy nincs végrendelet, a hamvak szétszórása esetén az eltemetésre köteles személy nyilatkozatának tartalmaznia kell azon kijelentést, hogy az elhunyt közeli hozzátartozói egyetértenek a hamvak szétszórásának helye, ideje és módja tekintetében.

Egyre gyakoribb, hogy a temetésre kötelezettek hazaviszik az elhunyt hamvait. Ezzel egyrészt akadályozzák más hozzátartozók kegyeletgyakorlását, másrészt a hamvak helyének nyilvántartása sem megoldott. A problémák kiküszöbölése érdekében a szabályozás a jelenlegi gyakorlathoz képest némileg szigorodik: az urna hazavitele abban az esetben lehetséges, amennyiben azt az elhunyt végrendeletében kérte, vagy a temetésre kötelezett nyilatkozik arról, hogy más hozzátartozók számára a kegyeleti jog gyakorlásának lehetőségét biztosítja. A hamvak szétszórására csak akkor kerülhet sor, ha azzal az elhunyt hozzátartozói egyetértenek.

A nyilatkozat megőrzésére leginkább a hamvasztóüzemek alkalmasak, tekintettel arra, hogy a szolgáltatás megrendelésekor az eltemettető szándéka már ismert, a hamvasztóüzemek részletes nyilvántartásokkal rendelkeznek, és korlátozott számuk lehetővé teszi a nyilvántartások egyszerű elérését, ellenőrzését.

Abban az esetben, ha a hamvak elhelyezésére temetőben vagy temetkezési emlékhelyen kerül sor, a sírhely megváltásáról szóló befogadó nyilatkozat tanúsítja, hogy a hozzátartozók a hamvakat ezeken a helyszíneken kívánják elhelyezni. Ily módon minden urna elhelyezése visszakövethetővé válik.

22. § (1)⁵⁹ A temetési hely felett - a nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely, a hősi temetési hely, valamint a 40/I. § (5) bekezdése alapján a vallási közösség rendelkezése alá tartozó temetési hely kivételével - az rendelkezik, aki megváltotta. Több azonos jogállású örökös esetén - ellenkező megállapodásuk hiányában - a rendelkezési jog kizárólag együttesen gyakorolható.

Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.486/2012/4

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.259/2007/4

Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.339/2013/4

(2) A rendelkezési jog gyakorlása a temetési helyre helyezhető személyek körének meghatározására, síremlék, sírjel állítására és mindezek gondozására terjed ki.

Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.329/2010/5

⁵⁶ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 7. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁵⁷ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 7. § (2). Módosította: 2015. évi CLXXXVI. törvény 65. §.

⁵⁸ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 7. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁵⁹ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 8. §. Módosította: 2015. évi CLV. törvény 4. § c).

(3) A temetési hely újraváltásában elsőbbséget élvez az eltemettető, halála esetén pedig a törvényes öröklés rendje szerint soron következő közeli hozzátartozója.

(4) A temetési hely feletti rendelkezési jog időtartamát jogszabály határozza meg, amely hamvasztásos temetés esetében nem lehet kevesebb 10 évnél, egyéb esetekben nem lehet kevesebb 25 évnél.

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.729/2011/4

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.787/2010/4

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.594/2010/6

BDT2014. 3151. *Abban a kérdésben, hogy egy adott sírhely felett kinek áll fenn rendelkezési joga, nem az öröklési szabályok, hanem a temetőkről és a temetkezésről szóló speciális törvényi rendelkezés alapján kell dönten.*

23. §⁶⁰ Temetőn, temetkezési emlékhelyen kívül holttestet ravatalozni az egészségügyi államigazgatási szerv engedélyével lehet.

24. § (1) Halottat csak külön jogszabályban előírt orvosi vizsgálat és az erről szóló halottvizsgálati bizonyítvány alapján szabad eltemetni, vagy elhamvasztani. A halottvizsgálati bizonyítványt a temetés előtt kell az üzemeltető részére átadni. Az elhunyt elhamvasztásához a halottvizsgálati bizonyítványra minden esetben fel kell jegyezni az elhamvaszthatóságot. A halottvizsgálati bizonyítvány egy példányának megőrzéséről a temető tulajdonosa gondoskodik.

(2)⁶¹ Ha a halál körülményeinek vizsgálatára hatósági vagy büntetőeljárás indult, az elhunyt eltemetéséhez, elhamvasztásához az eljáró hatóság engedélye is szükséges.

(3) Az elhunyt eltemetésére, elhamvasztására, az urna földbe temetésére - a sírboltba temetés és az urna kivételével - olyan, a kegyeleti igényeknek megfelelő koporsó, illetőleg kellék használható, amely lebomlik, és nem veszélyezteti a környezetet.

(4)⁶² Korai vagy középidős magzati halálozás esetén az elhalt magzat halottvizsgálati bizonyítvány nélkül, a szülő írásbeli nyilatkozata alapján temethető vagy hamvasztható el. A nyilatkozat alapján a maradványokat ki kell adni, a szülő azok eltemetésére köteles.

(5)⁶³ Ha az elhunyt fogvatartott volt, a (2) bekezdés szerinti engedélyt az eljáró hatóság az ügyesség hozzájárulása alapján adja meg.

III. Fejezet

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

25. § (1)⁶⁴ Temetkezési szolgáltatási tevékenység:

a) a temetésfelvétel,

b) az elhunytak a kegyeleti igényeknek megfelelő temetésre való - az egészségügyi szolgáltató halottkezelési feladatkörébe nem tartozó és az egészségügyi intézmény területén kívül végzett - előkészítése,

c)⁶⁵ a temetéshez szükséges kellekekkel való ellátás, ideértve az eltemettető felé történő

⁶⁰ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 9. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁶¹ Megállapította: 2013. évi CXXVII. törvény 157. § (2). Hatályos: 2014. I. 1-től.

⁶² Beiktatta: 2013. évi CXXVII. törvény 157. § (3). Hatályos: 2014. I. 1-től.

⁶³ Beiktatta: 2013. évi CXXVII. törvény 157. § (3). Hatályos: 2014. I. 1-től.

⁶⁴ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 8. §. Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁶⁵ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 11. § (1). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

értékesítést is,

d) a ravatalozás,

e)⁶⁶

f) sírhelynyitás és visszahantolás,

g) a sírba helyezés,

h) a halottszállítás,

i) a hamvasztás és az urnakiadás,

j) az urnaelhelyezés,

k) a hamvak szórása,

l) az exhumálás,

m) az újratemetés.

Kúria Kfv.I.35.444/2012/5

Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.20.076/2009/6.

(2)⁶⁷ A temetkezési szolgáltatási tevékenységek teljeskörűen vagy önállóan is végezhetők (a továbbiakban együtt: temetkezési szolgáltatás).

A törvény a tevékenységfajták felsorolásával egyértelművé teszi, melyek azok a résztevékenységek, amelyeket a temetkezési szolgáltatáson belül el kell látni. E tevékenységek a vállalkozások szempontjából teljes körűen, illetve részenként is gyakorolhatók, de a törvény a teljes körű feladatellátást preferálja. A szabályozás így még inkább alkalmassá válik arra, hogy a temetkezési szolgáltatásokat más, így különösen az egészségügyi intézményekben végzett hasonló tevékenységektől elhatároljuk.

(3)⁶⁸ E törvény értelmében nem minősül temetkezési szolgáltatásnak

a) a vallási közösség tulajdonában lévő temetőben, temetkezési emlékhelyen a vallási közösség által vallási szertartás keretében végzett urnaelhelyezés,

b) a felnőtt hospice-palliatív vagy gyermek palliatív ellátás nyújtására működési engedéllyel rendelkező fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatónál végzett ravatalozás,

26. § (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység kormányrendeletben meghatározott műszaki, közegészségügyi és alapvető kegyeleti, illetve személyi feltételek szerint gyakorolható.

(2) A temetkezési szolgáltató köteles az engedélyezett temetkezési szolgáltatási tevékenységet a kegyeleti jogok betartása mellett, folyamatos rendelkezésre állással ellátni. Tevékenységének gyakorlása során a szolgáltató az 1. §-ban meghatározott alapelvek érvényesülését köteles biztosítani.

(3)⁶⁹ A temetkezési szolgáltató az általa kínált szolgáltatások és kellékek árlistáját a honlapján és a temetésfelvételi irodájában olvasható és áttekinthető módon nyilvánosan közzéteszi. A kellék vagy szolgáltatás megrendelése idején közzétett áraktól a megrendelő hátrányára eltérni nem lehet.

(4)⁷⁰ Az elhunyt temetéséhez, hamvasztásához szükséges kellékekkel történő ellátásáról a temetkezési szolgáltató köteles és jogosult gondoskodni. A temetkezési szolgáltató a megrendelők által rendelkezésre bocsátott, más temetkezési szolgáltatótól vásárolt kellékek átvételéért külön díjat nem számíthat fel.

⁶⁶ Hatályon kívül helyezte: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § d). Hatálytalan: 2013. XI. 1-től.

⁶⁷ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 8. §. Hatályos: 2005. VII. 1-től.

⁶⁸ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 11. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁶⁹ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 12. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁷⁰ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 12. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

A hozzátartozók, eltemettetők érdeke, hogy a temetkezési szolgáltatók árai könnyen elérhetőek, összehasonlíthatóak legyenek. A szabályozás rögzíti azt is, hogy a temetkezési szolgáltató a hozzátartozó által biztosított kellékek használatáért, átvételéért nem számíthat fel külön díjat.

27. § (1)⁷¹ A temetkezési szolgáltató a temető, a hamvasztóüzem és a temetkezési emlékhely területén kívül

a) a temetkezési szolgáltatások közül a temetésfelvételt, az elhunyt temetésre való előkészítését és a temetéshez szükséges kellékekkel történő ellátását, valamint

b) a temetkezési szolgáltatás ellátása során az elhunyt hűtését és a halotyszállító jármű tárolását csak temetkezési szolgáltatói telephelyen végezheti.

(2) Egészségügyi intézményben - az egészségügyi igazgatás körébe tartozó, elhalálozással kapcsolatos ügyintézésen kívül - nem lehet temetkezési szolgáltatás céljából telephelyet létesíteni és működtetni. A megrendelés megszerzése érdekében az eltemettető nem befolyásolható sem az intézmények alkalmazottai, sem temetkezési szolgáltató által.

Tolna Megyei Bíróság 17.G.40.038/2007/22

(3)⁷² Fekvőbeteg-szakellátást végző egészségügyi intézmény bármely pontjától számított 200 méteres távolságon belül nem lehet temetkezési szolgáltatás, temetkezési szolgáltatás ismertetése vagy temetkezési szolgáltatás közvetítése, valamint temetkezési kellék bemutatása céljából székhelyet vagy telephelyet létesíteni és működtetni. A létesítésre és működtetésre vonatkozó korlátozás nem alkalmazandó abban az esetben, ha a székhely vagy telephely temető, temetkezési emlékhely területén található.

A korábbi szabályozás alapján a temetkezési szolgáltatók telephelye külön engedélyezés alapján működhetett. A telephely engedélyezési eljárás megszűnt. A telephely vizsgálata a temetkezési szolgáltató működési engedélyezésének részét képezi, önálló engedélyezési eljárás alá nem esik. A módosítás ezt a pontosítást tartalmazza.

A hatályos szabályozás tiltja az egészségügyi intézmények területén a temetésfelvételt, mivel az pszichés megterhelést jelent mind a betegeknek, mind a hozzátartozóiknak. Elterjedt gyakorlat azonban, hogy a temetkezési szolgáltatók ezen intézmények közvetlen közelében, gyakran a kórházak bejáratával szemben temetés-felvételi irodát működtetnek. A módosítás megtiltja a temetés-felvételi irodák működtetését a fekvőbeteg-szakellátást végző egészségügyi intézmények 200 méteres körzetében.

(4)-(5)⁷³

(6)⁷⁴ Köztemető területén külön jogszabályban meghatározott telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenység végzésére nem lehet telephelyet létesíteni, és ilyen tevékenységgel létrehozott terméket - a temetéshez szükséges kellékek kivételével - nem lehet forgalmazni.

KGD2008. 104. *A temetkezési szolgáltatás reklámjában kizárólag a szolgáltató neve, címe és a temetés szó tüntethető fel. Bármely további elemmel való kiegészítés a reklámot jogszerűtlenné teszi (1997. évi LVIII. tv. 2., 14., 15., 18. §; 1999. évi XLIII. tv. 27. §).*

⁷¹ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 13. § (1). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁷² Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 13. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁷³ Hatályon kívül helyezte: 2008. évi XLVIII. törvény 40. § h). Hatálytalan: 2008. IX. 1-től.

⁷⁴ Beiktatta: 2005. évi XXI. törvény 9. § (3). Hatályos: 2005. VII. 1-től. Lásd még: ugyane törvény 12. § (7).

28. §⁷⁵ A temetkezési szolgáltató a tevékenység ellátása során köteles az eltemettetőnek a temetési szertartásra vonatkozó rendelkezését - a vallási közösség által vallásos szertartás keretében végzett temetés esetén a vallásos szertartás rendjének megfelelően - tiszteletben tartani.

A temetkezési szolgáltató

29. § (1)⁷⁶ Az egészségügyi intézménnyel vagy mentésre feljogosított szervezettel közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló, a halottak kezelésében, kiadásában érintett alkalmazott vagy vele közös háztartásban élő hozzátartozója nem lehet temetkezési szolgáltatót végző egyéni vállalkozó, egyéni cég, gazdasági társaság vezető tisztségviselője, alkalmazottja, vagy - a nyilvánosan működő részvénytársaságot kivéve - tagja.

(2)⁷⁷

30. §⁷⁸ (1) Temetkezési szolgáltatói tevékenység a temetkezési szolgáltatót engedélyező hatóság engedélyével folytatható.

(2)⁷⁹ A temetkezési szolgáltatói tevékenység folytatását a temetkezési szolgáltatót engedélyező hatóság annak engedélyezi,

a) aki büntetlen előéletű, és nem áll a temetkezési szolgáltatói tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt,

b)⁸⁰ aki rendelkezik e törvény szerinti megfelelő pénzügyi teljesítőképességgel, valamint a törvény végrehajtására kiadott kormányrendelet szerinti vagyoni biztosítékkal,

c) aki rendelkezik az alapvető kegyeleti feltételeknek, valamint a munkavégzésre vonatkozó előírásoknak megfelelő, a tevékenység méltóságát nem sértő, a környezetben élők egészségét és a környezetet nem veszélyeztető telephellyel,

d)⁸¹ akivel szemben összeférhetetlenség nem áll fenn, és

e)⁸² aki saját maga, vagy legalább egy, a temetkezési szolgáltatói tevékenységben személyesen közreműködő alkalmazottja rendelkezik a kormányrendeletben meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az ott meghatározott feltételeknek.

(3)⁸³ A (2) bekezdésben meghatározott követelményeket - a (4) bekezdésben meghatározottakra figyelemmel -

a) egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozónak,

b) a gazdasági társaság vezetőjének,

c) az egyéni cég tagjának

kell igazolnia.

⁷⁵ Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 83. § d).

⁷⁶ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 14. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁷⁷ Hatályon kívül helyezte: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § e). Hatálytalan: 2013. XI. 1-től.

⁷⁸ Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 203. § (2). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

⁷⁹ Megállapította: 2009. évi CXLIX. törvény 69. § (1). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁸⁰ Megállapította: 2015. évi CLXXXVI. törvény 64. § (1). Hatályos: 2016. I. 1-től.

Rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

⁸¹ Megállapította: 2015. évi CLXXXVI. törvény 64. § (2). Hatályos: 2016. I. 1-től.

Rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

⁸² Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 15. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁸³ Megállapította: 2009. évi CXLIX. törvény 69. § (1). Hatályos: 2010. I. 1-től.

(4)⁸⁴

(5)⁸⁵ A temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság az engedéllyel rendelkező szolgáltatókról nyilvántartást vezet.

(6)⁸⁶

(7)⁸⁷ A (4) és (6) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság

a) a temetkezési szolgáltatási tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy

b) a temetkezési szolgáltató nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

KGD2015. 8. *Hamvasztóüzem építésének engedélyezése meghiúsíthatja a helyi építési szabályzat által a területre kitűzött célok - hétvégi házak építése, üdülőövezet kialakítása - megvalósítását [1999. évi XLIII. tv. 30. § (1) bek.; 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet 48. § (1) és (2) bek., 56. §, 59/A. § (1) bek.]*

BDT2005. 1095. I. *Temetkezési szolgáltatás végzésére gazdálkodó szervezetet akkor lehet alapítani, ha az alapító vagy a vállalkozó székhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője ahhoz előzetesen hozzájárult. Az alapítási engedély hiányában a cégbíróóság nem jegyezheti be a céget a cégjegyzékbe.*

31. §⁸⁸

32. §⁸⁹

33. § (1)⁹⁰ A pénzügyi teljesítőképesség akkor megfelelő, ha az egyéni cég, a gazdasági társaság vagy az egyéni vállalkozó⁹¹

a) adó-, vám- és járulékfizetési kötelezettségének igazoltan eleget tett,

b) igazolja és vállalja, hogy a kormányrendeletben meghatározott mértékű vagyoni biztosítékkal folyamatosan rendelkezik, amelyet kizárólag a temetési szolgáltatást igénybe vevők olyan kártérítési igényének közvetlen kielégítésére használhat fel, amelyet a szolgáltatással okozott.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott biztosíték

a) a bankszámlát vezető pénzügyintézetnél lekötött és elkülönítetten kezelt pénzbeli betét;

b) ilyen összeg erejéig vállalt bankgarancia vagy felelősségbiztosítás.

(3)⁹² Ha a gazdasági társaság vagy az egyéni vállalkozó az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott adatokat nem igazolja, és nem szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság - a pénzügyi teljesítőképesség igazolása céljából - megkeresi az (1) bekezdés a) pontjában szereplő adatokról nyilvántartást vezető hatóságot. A megkeresett hatóság az adatszolgáltatása körében arról ad tájékoztatást, hogy az

⁸⁴ Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CLXXXVI. törvény 66. § a). Hatálytalan: 2016. I. 1-től.

⁸⁵ Beiktatta: 2009. évi CXLIX. törvény 69. § (2). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁸⁶ Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CLXXXVI. törvény 66. § a). Hatálytalan: 2016. I. 1-től.

⁸⁷ Beiktatta: 2009. évi CXLIX. törvény 69. § (2). Hatályos: 2010. I. 1-től.

⁸⁸ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 205. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

⁸⁹ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 205. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

⁹⁰ Módosította: 2009. évi CXV. törvény 65. § (2).

⁹¹ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 204. §.

⁹² Megállapította: 2009. évi CX. törvény 63. § (2). Hatályos: 2010. I. 1-től. Ettől az időponttól kezdődően kell alkalmazni. Lásd: 2009. évi CX. törvény 61. § (1).

alapítónak van-e meg nem fizetett, lejárt köztartozása.

34. §⁹³ (1) Ha a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság megállapítja, hogy a temetkezési szolgáltató a tevékenységére vonatkozó, jogszabályban előírt feltételt nem teljesíti vagy az engedély kiadásának feltételei már nem állnak fenn, az engedélyt haladéktalanul visszavonja.

(2) Ha a hatóság ellenőrzése során azt állapította meg, hogy a temetkezési szolgáltató a hatóságok által előírt kötelezettséget nem tartja be és a kötelezettség betartására felszólító hatósági végzés kézhezvételétől számított 30 napon belül a szolgáltató a felszólításnak nem tesz eleget, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság - a jogsértés súlyát, jellegét és ismétlődését figyelembe véve - százezer forinttól egymillió forintig terjedő bírságot szab ki. Ha a kötelezettség betartására felszólító végzés kézhezvételétől számított 60 napon belül a temetkezési szolgáltató a jogszabályoknak és hatósági határozatnak megfelelő működést nem állítja helyre, a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóság az engedélyt - adott tevékenység, telephely vagy mindkettő vonatkozásában - visszavonja.

Halottszállítás

35. § (1) Holttestet szállítani kizárólag a közegészségügyi és a járványügyi szabályokat és az alapvető kegyeleti feltételeket kielégítő, erre a célra kialakított járműben, fedéllel ellátott koporsóban (szállítókoporsóban) lehet.

(2) Rendkívüli halálesetekkel összefüggő halottszállításról külön jogszabály rendelkezik.

(3)⁹⁴ Holttestet temető, temetkezési emlékhely és hamvasztóüzem ingatlanán kívül halottszállító autóban március 1. és szeptember 30. között vagy 90 percnél hosszabb idejű szállítás esetében legfeljebb +18 °C-on lehet szállítani.

Közegészségügyi szempontok indokolják az elhunyt hűtött körülmények közötti szállítását.

A jogszabály kivételt tesz a temetőn, temetkezési emlékhelyen belül történő, illetve az év hűvösebb időszakaiban történő rövid időtartamú szállítások esetén.

36. § (1)⁹⁵ Holttest külföldre történő szállításához - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - a rendeltetési hely szerinti ország hatóságának, valamint az elhalálozás helye szerint egészségügyi államigazgatási szervnek az engedélye szükséges.

(2) Holttest külföldről Magyarországra való szállításához be kell szerezni a magyar külképviselet hatósági engedélyét, valamint az indító ország közegészségügyi hatóságának szállítási engedélyét, továbbá a befogadó temető, illetve temetkezési hely nyilatkozatát.

(3) A nemzetközi halottszállítás egyéb feltételeit külön jogszabály tartalmazza.

Halotthamvasztás

37. §⁹⁶ (1) Hamvasztóüzemi építményt létesíteni vagy átalakítani, felújítani a helyi építési szabályzatnak megfelelően és építési engedély birtokában lehet.

(2) A hamvasztóüzem köteles az adott következő naptári félévre vonatkozó hamvasztási, valamint a hamvasztással kapcsolatos egyéb szolgáltatási árait, így különösen a kilométerenkénti szállítási díjat, az általa forgalmazott hamvasztó koporsó, urna és urnabetét árait december 1-jéig

⁹³ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 16. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁹⁴ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 17. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁹⁵ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 107. § (3) r), 2015. évi CLXXXVI. törvény 66. § b).

⁹⁶ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 18. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

és június 1-jéig közzétenni. A közzétett árak minden temetkezési szolgáltatóra egységesen alkalmazandóak.

(3) A hamvasztóüzem a szolgáltatásainak igénybevételével összefüggésben a temetkezési szolgáltató részére kifizetést nem teljesíthet.

(4) A hamvasztóüzemben nyilvántartó könyvet kell vezetni, amely tartalmazza

- a) a sorszámot,
- b) a hamvasztás napját,
- c) az elhalt nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét,
- d) az elhalálozás helyét és idejét,
- e) az elhaltat az üzembe beszállító szolgáltató nevét, címét, a szállító gépjármű forgalmi rendszámát, az átvétel napját, idejét,
- f) az urnaadatás idejét, módját, az átadás azonosító adatait vagy az átvevő nevét, címét és aláírását.

A hozzátartozó érdeke, hogy a hamvasztások árairól teljes körű tájékoztatást kaphasson, ezért a hamvasztóüzemek kötelesek félévente, előzetesen közzétenni a náluk érvényesített, mindenkire egységesen kötelező árakat.

38. § (1) Ha a halottvizsgálati bizonyítvány szerint a holttest hamvasztható, a hamvasztást az ország területén működő bármely hamvasztóüzemben el lehet végezni. A hamvaszthatóságot tanúsító halottvizsgálati bizonyítványról az üzem másolatot készít, amit a nyilvántartáshoz csatolva kell megőrizni.

(2) Magyarországon elhunyt külföldi személy, vagy más országban elhunyt és Magyarországra szállított külföldi személy elhamvasztásához az elhunyt állampolgársága szerinti ország külképviseletének, ennek hiányában az utolsó lakhelye szerint illetékes hatóság engedélye szükséges, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(3) Hamvasztóüzem céljára felhasznált ingatlanon hagyományos sírhelyek, sírboltok nem létesíthetők, kivéve, ha az üzem temető területén létesült.

(4) Ismeretlen holttest nem hamvasztható el.

IV. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

A kegyeleti közszolgáltatási szerződés

39. § (1) Köztemető fenntartására és üzemeltetésére az önkormányzat azzal a gazdálkodó szervezettel köthet kegyeleti közszolgáltatási szerződést, amely a kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

(2) A szerződésnek tartalmaznia kell

- a) a tevékenység gyakorlásának helyét;
- b) az ellátandó tevékenységek felsorolását;
- c) a teljesítés módját és idejét;
- d) a feladat mennyiségi és minőségi követelményeit;
- e) a szerződés érvényességi idejét, amely 5 évnél rövidebb és 15 évnél hosszabb nem lehet, de újbóli megkötése nem zárható ki;
- f) a szolgáltatás finanszírozásának rendjét;

- g) a szolgáltatás ellenértékének mértékét és a megfizetés módját;
- h) a közüzemi szerződési kötelezettség alanyait;
- i) a szolgáltatáshoz szükséges eszközök mennyiségi és minőségi előírásait és rendelkezésre bocsátásának módját;
- j) az önkormányzati vagyontárgyak használatának, karbantartásának, felújításának és pótlásának szabályait;
- k) a szolgáltatást végző személyekkel kapcsolatos követelményeket;
- l) a szerződés fennállása alatt az önkormányzatot megillető ellenőrzési jogosítványokat;
- m) arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy ha a gazdálkodó szervezet a kegyeleti közszolgáltatás mellett temetkezési szolgáltatást is végez, a kegyeleti közszolgáltatást más gazdasági tevékenységétől, így a temetkezési szolgáltatástól számvitelileg elkülöníti;
- n) a birtokbaadás feltételeit;
- o) arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a szerződésre egyebekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(3) A szerződés azonnali hatállyal felmondható, ha a gazdálkodó szervezet a (2) bekezdés m) pontjában meghatározott kötelezettségét megszegi.

40. § (1)⁹⁷ A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat rendelete kötelezővé teheti a temetőn belüli, az elhunyt hűtésével, ravatalozásával, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, urnaelhelyezéssel, sírásással, sírhelynyitással, sírbahelyezéssel, visszahantolással, újratemetéssel és exhumálással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevételét (a továbbiakban: az üzemeltető által biztosított szolgáltatás).

Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.20.076/2009/6.

Békés Megyei Bíróság, 3.Gf.45.036/2008/3

Szeghalmi Városi Bíróság I.G.20.042/2008/7

(2)⁹⁸ A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg

- a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,
- b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,
- c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételéért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díját,
- d)⁹⁹ a temetőbe való behajtás díját.

(3)¹⁰⁰ A (2) bekezdésben meghatározott díjfajtákon belül a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az önkormányzat rendeletben állapítja meg. A díjmértékeket évente felül kell vizsgálni.

A törvény pontosítja a temetői díjak fogalmkörét. Három díjcsoporthoz különböztethető meg: a sírhelydíj, a temető-fenntartási hozzájárulás díja, a létesítmények igénybevételi díja.

A temető olyan speciális „üzem”, amelynek működtetéséért a fenntartó felel. A temetői infrastruktúra működőképességét akkor lehet biztosítani, ha a folyamatos használat azonos

⁹⁷ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 19. § (1). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

⁹⁸ Megállapította: 2005. évi XXI. törvény 11. § (1). Hatályos: 2005. VII. 1-től. Lásd még: ugyane törvény 12. § (4).

⁹⁹ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 19. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹⁰⁰ Beiktatta: 2005. évi XXI. törvény 11. § (2). Hatályos: 2005. VII. 1-től.

feltételek mellett történik. Ezért az önkormányzati temetőkben - önkormányzati rendelettel - egyes üzemeltetői tevékenységek kötelező igénybevételét lehet előírni. A temetkezési hely első alkalommal történő temetésre való előkészítése, azaz a sírhely kijelölése, a sírásás üzemeltetői feladat. Az ezen túlmenő sírnyitás és visszahantolás már temetkezési szolgáltatói feladat is lehet, azonban - egyebek mellett - ennek az üzemeltető részére történő kizárólagos fenntartását önkormányzati rendelet kötelezővé teheti. Fennmarad az a garancia, hogy az önkormányzat a díjak megállapításakor köteles kikérni a fogyasztók területileg illetékes érdekképviseleti szerveinek véleményét.

(4)¹⁰¹ Az egyes díjfajtákon belül a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulási díj mértéke az adott évben az egyes sírhelyekre megállapított megváltási díjtételek egyszerű számtani átlagának 5%-át nem haladhatja meg.

(5)¹⁰² A települési önkormányzat képviselő-testülete, fővárosban a közgyűlés a díj megállapításakor kikéri a fogyasztók területileg illetékes érdekképviseleti szerveinek véleményét.

A temetkezési szolgáltatás szabadáras. Köztemetőben azonban az árak féken tartása és a fogyasztói érdekek európai gyakorlatot követő védelme céljából a törvény a temetési hely megváltás és újraváltás, valamint a vállalkozók temetőfenntartáshoz való hozzájárulási díjának megállapítását a képviselő-testület hatáskörébe utalja, amit rendeletben állapít meg. A képviselő-testület a díj kialakításában kikéri a fogyasztók helyi érdekképviseleti szerveinek véleményét. A vélemény figyelembevétele az önkormányzat jogkövetkezménye nélküli felelőssége. (A temetőlátogatók temetőhasználatára továbbra is díjmentes.)

(6)¹⁰³ A temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. Nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.

A korábbi szabályozás szerint köztemető esetén az önkormányzat a temetőn belül a holttest hűtését, temetőn belül járművel történő szállítást, a hamvak erre szolgáló berendezéssel történő szórását, továbbá a sírhelynyitást és visszahantolást helyi rendeletében a temető üzemeltetőjének kizárólagos hatáskörébe adhatta. A módosítás pontosító rendelkezéseket tartalmaz, a jogosultságok körét kibővíti és meghatározza az önkormányzatok számára a díj megállapítására vonatkozó szabályokat. A módosítás kibővíti a temetőtulajdonosok körét és jogát arra, hogy a temetőben végzett temetkezési szolgáltatási elemek közül a jövőben több feladatot a temető üzemeltetőjére bizzanak. A módosítás a temetőüzemeltetők által szedhető díjakra vonatkozó szabályozást is tartalmaz, és törvényi szintre emeli azt a szabályozást, hogy nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.

A hősi temetőre, hősi temetési helyre vonatkozó különös szabályok¹⁰⁴

40/A. §¹⁰⁵ A hősi temető, hősi temetési hely védelme és hozzáférhetővé tétele közérdek, amelynek megvalósításában közreműködnek az állami és önkormányzati szervek, a vallási

¹⁰¹ Beiktatta: 2005. évi XXI. törvény 11. § (2). Hatályos: 2006. I. 1-től.

¹⁰² Számozását módosította: 2005. évi XXI. törvény 11. § (2).

¹⁰³ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 19. § (3). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹⁰⁴ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹⁰⁵ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 83. § e).

közösségek, a civil szervezetek, illetve a jogi és természetes személyek.

40/B. §¹⁰⁶ (1) Hősi temetővé, hősi temetési helyvé minősítésre, azok megnyitására, áthelyezésére, megszüntetésére, az azokból történő exhumálás, a sírokon emelt síremlékek létesítésének, felújításának, átépítésének és elbontásának engedélyezésére, valamint e tevékenységek végrehajtásának ellenőrzésére a honvédelemért felelős miniszter jogosult.

(2) A hősi temetési hely feletti rendelkezési jogot a honvédelemért felelős miniszter gyakorolja.

(3) A hősi temetési hely mentes a sírhelyre vonatkozó megváltási és újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól.

(4) A hősi temetési helyre a hősi halott hozzátartozóit a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehet eltemetni, azonban ez a körülmény a sírhely minősítését és jogszabályban biztosított különleges státuszát nem érinti.

(5)¹⁰⁷ A honvédelemért felelős miniszter együttműködik a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottsággal, valamint a NÖRI-vel, különös tekintettel a nemzeti sírkert részévé nyilvánított hősi temető, hősi temetési hely vonatkozásában. A NÖRI a nemzeti sírkert részévé nyilvánított hősi temető, hősi temetési hely tekintetében a rendelkezési jogot a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával gyakorolja.

(6) A honvédelemért felelős miniszter az oktatásért felelős miniszterrel együttműködve gondoskodik a hősi temetőhöz, hősi temetési helyhez fűződő nemzeti értéket hordozó örökség megismerését és bemutatását elősegítő oktatási, képzési, ismeretterjesztő programok kidolgozásáról és végrehajtásáról.

40/C. §¹⁰⁸ (1) A honvédelemért felelős miniszter által a hősi temető, hősi temetési hely kezelésének ellenőrzésére kijelölt szerv (a továbbiakban: ellenőrző szerv) felméri és folyamatosan figyelemmel kíséri a hősi temető, hősi temetési hely állapotát, továbbá megteszi azok fenntartásához és védelméhez szükséges intézkedéseket.

(2) Az ellenőrző szerv képviselője - a hősi temető, hősi temetési helyen eltemetett személyekkel összefüggő adatok tekintetében -

*a)*¹⁰⁹ a temetővel és a hősi halottakkal kapcsolatos nyilvántartásokba, az anyakönyvbe betekinthez, valamint azokból,

b) a hősi temetési hellyel kapcsolatban a temető tulajdonosától, kezelőjétől, üzemeltetőjétől vagy a temetőben szolgáltatást végzőktől adatokat kérhet.

(3) A temető tulajdonosa, kezelője, üzemeltetője vagy a temetőben szolgáltatást végző köteles lehetővé tenni és segíteni az ellenőrző szerv tevékenységét, valamint köteles biztosítani a hősi temetési hely ellenőrzését és az adataihoz való hozzáférést.

40/D. §¹¹⁰ (1) A hősi temetőkről, hősi temetési helyekről és a hősi halottakról az ellenőrző szerv nyilvántartást vezet. A nyilvántartásban szereplő adatok kizárólag a hősi temető, hősi temetési hely fenntartásával, gondozásával kapcsolatos, e törvényben meghatározott feladatokkal kapcsolatosan használhatók fel.

(2) A hősi halott e törvényben meghatározottak szerint kezelt adatait tudományos kutatást végző szerv vagy személy, a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges mértékben, az ellenőrző szerv engedélyével használhatja fel és hozhatja

¹⁰⁶ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹⁰⁷ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § e).

¹⁰⁸ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹⁰⁹ Módosította: 2013. évi LXXVI. törvény 97. §.

¹¹⁰ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Hatályos: 2012. I. 1-től.

nyilvánosságra. Az ellenőrző szerv az 1945. május 8-a előtt, valamint a második világháborúval összefüggő események következtében elhunyt hősi halottak adatait az e célból létrehozott honlapon közzéteszi.

(3) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás a hősi halott személyére és temetési helyére vonatkozó tartalmazza

a) - ismert hősi halott esetében - a hősi halott nevét, anyja nevét, születési helyét és időpontját, halálozási helyét és időpontját, halálának okát, rendfokozatát, katonai alakulatát és állampolgárságát,

b) ismeretlen és utólag sem azonosítható hősi halott esetében - ha az erre vonatkozó információ rendelkezésre áll - azt az államot, amelynek fegyveres erejében a hősi halott szolgálatot teljesített,

c) a hősi halott maradványait őrző hősi temető, hősi temetési hely címét, valamint a sírhelytábla, sírhelysor, sírhelyszám adatait.

40/E. §¹¹¹ A központi költségvetésről szóló törvény a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetési fejezetében a hősi temető, hősi temetkezési helyre fordítható előirányzatot állapíthat meg, amelyet a honvédelemért felelős miniszter hősi temető, hősi temetési hely létesítésére, ápolására, vagy ehhez kapcsolódó pályázati rendszer működtetése keretében használhat fel.

40/F. §¹¹² (1) A hősi temető, hősi temetési hely fenntartására, ápolására és megőrzésére e törvény rendelkezéseit nemzetközi szerződés eltérő rendelkezésének hiányában kell alkalmazni.

(2) Hősi temetőre, hősi temetési helyre, hősi halottak földi maradványaira a 35. és 36. §, valamint a 40. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

Közigazgatási bírság¹¹³

40/G. §¹¹⁴ (1) Aki a nemzeti gyászról szóló jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegi, százötvenezer forintig terjedő közigazgatási bírsággal sújtható.

(2) Az eljárás lefolytatására az elkövetés helye szerinti fővárosi vagy megyei kormányhivatal jogosult.

A kieső szabálysértési tényállás helyett megalkotja a közigazgatási bírságolás lehetőségét, amely szerint, aki a nemzeti gyászról szóló jogszabályban meghatározott kötelezettségeket megszegi, közigazgatási bírsággal sújtható.

Kegyeleti jog képviselése¹¹⁵

40/H. §¹¹⁶ (1) A betegjogi képviselő az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben biztosított eljárási jogait a beteg halála után az elhunyt kegyeleti jogainak érvényesülése érdekében - az egészségügyi intézmény működésével kapcsolatban tett panasz tekintetében - gyakorolhatja.

(2) A betegjogi képviselő az elhunyt hozzátartójának megbízása alapján, a hozzátartozó által adott meghatalmazás keretei között segíti a kegyeleti jogok érvényesülését.

¹¹¹ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (1). Hatályos: 2012. I. 1-től.

¹¹² Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 20. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹¹³ Beiktatta: 2012. évi XXXI. törvény 12. §. Hatályos: 2012. V. 15-től.

¹¹⁴ Beiktatta: 2012. évi XXXI. törvény 12. §. Hatályos: 2012. V. 15-től.

¹¹⁵ Beiktatva: 2013. évi CXXXVIII. törvény 21. § alapján. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹¹⁶ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 21. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

Egyes lezárt temetőkre vonatkozó különös szabályok¹¹⁷

40/I. §¹¹⁸ (1) Ha a temető lezárásától vagy az utolsó temetkezéstől számítva több mint 50 év eltelt, ezen alcím rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) A temetőben a 9. § (1) bekezdés *e*) és *h*) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

(3) Nem áll fenn a 18. § (1)-(4) bekezdése szerinti nyilvántartási kötelezettség, ha a temető tulajdonosának, fenntartójának vagy üzemeltetőjének fel nem róható okból a temetkezésekről vezetett korábbi nyilvántartások megsemmisültek.

(4) A temetőszabályzatnak - a temetőhasználat általános szabályain, a kegyeletgyakorlás rendjének a temetőlátogatók tájékoztatásához szükséges mértékű ismertetésén és a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjén túlmenően - csak a temető jellege és a vallási előírások alapján szükséges előírásokat kell tartalmaznia.

(5) Amennyiben a temetési hely szerinti temető, temetőrész, sírhelytábla jelenlegi tulajdonosa, illetve 1920. június 4-én vagy azt követő időpontban a tulajdonos, fenntartó vagy üzemeltető olyan vallási közösség volt, amelynek belső szabálya tiltja a temető vagy a temetési hely megszüntetését, és a temető tulajdonosának rendelkezésére álló nyilvántartások alapján az eltemetettő vagy az eltemetettő közeli hozzátartozójának személye nem állapítható meg, tartózkodási helye ismeretlen vagy az eltemetettő és az eltemetettő közeli hozzátartozója elhunyt, a temetési hely felett a vallási közösség rendelkezik. A rendelkezési jog időtartama ebben az esetben nem korlátozható.

A törvény a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvényt (a továbbiakban: Ttv.) módosítja azzal a céllal, hogy lehetővé tegye a vallási közösség vallási szokásainak figyelembevételét a temetőkkel összefüggő egyes jogok, kötelezettségek és feladatok végrehajtása során. Továbbá, hogy - különös szabályok beépítésével - pontosítsa a lezárt temetők (azaz olyan temetők, amelyekben temetni már nem lehet) azon körére vonatkozatható rendelkezéseket, amelyek lezárásától, illetőleg amelyek tekintetében az utolsó temetkezéstől több mint ötven év eltelt.

A Ttv. hatályos rendelkezései alapján a több évtizede lezárt, de a vallási előírások miatt fel nem számolható, élő hozzátartozók hiányában alig vagy egyáltalán nem látogatott, sok esetben a települések közigazgatási határán kívül lévő temetők esetén is olyan feltételeket szab, amelyek feleslegesek, illetve teljesíthetetlenek.

További probléma, hogy a Ttv. hatályos rendelkezései alapján a temetési hely feletti rendelkezési jog nem értelmezhető abban az esetben, ha a vallási közösség belső szabálya előírja, hogy a temető, illetve a temetési hely nem szüntethető meg és a sírhely mentes az újraváltási díj megfizetésének kötelezettsége alól. Ez veszélyezteti azoknak a - több évtizede lezárt, nemzetközi egyezmények, illetve nemzetközi szervezetek határozatai szerint az európai kulturális örökség részét képező - temetőknek a fennmaradását, amelyekre az előbbiek szerinti vallási előírások vonatkoznak, valamint a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy (eltemetettő vagy hozzátartozója) nem állapítható meg, elhunyt vagy tartózkodási helye ismeretlen, és a temető nem az adott vallási közösség tulajdonában van.

A rendelkezés a több évtizede lezárt temetőre vonatkozatható különös szabályok beépítésével ezeket a problémákat orvosolja.

¹¹⁷ Beiktatta: 2015. évi CLV. törvény 2. §. Hatályos: 2015. X. 22-től.

¹¹⁸ Beiktatta: 2015. évi CLV. törvény 2. §. Hatályos: 2015. X. 22-től.

Felhatalmazások

41. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

*a)*¹¹⁹ az e törvény szerinti temetkezési szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a tevékenységet folytatókra vonatkozó szakmai képzési követelményeket, a tevékenység gyakorlásának műszaki, kegyeleti, közegészségügyi szabályait, az e tevékenységre jogosító engedély kiadásának rendjét, az engedéllyel rendelkezőkről vezetett nyilvántartás személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;

*b)*¹²⁰ a temetkezési szolgáltatási és temetőüzemeltetési tevékenység ellátására való jogosultság és kötelezettség eseteit, a közkölségen történő temetés, a belföldi és külföldi halottszállítás, a nem magyar állampolgár belföldi eltemetésének és hamvasztásának szabályait, továbbá a hamvak kiadásához szükséges nyilatkozat tartalmát;

*c)*¹²¹ a temetőfenntartás és üzemeltetés, a hamvasztóüzemi építmény létesítési, működési, közegészségügyi szabályait;¹²²

d) a temetők létesítésével, bővítésével, lezárásával, megszüntetésével és ismételt használatbavételével, valamint az eltemetéssel, a hamvasztással, az urnaelhelyezéssel, hamvak szórásával, a sírnyitással, a rátemetéssel, az exhumálással kapcsolatos részletes rendelkezéseket;¹²³

e) a temető, a temetkezési emlékhely, továbbá a temetési hely építményei létesítésének építési szabályait;¹²⁴

*f)*¹²⁵ a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság szervezetére, tagjaira, feladataira, működésére vonatkozó szabályokat, továbbá kijelölje a Bizottság létrehozásával és felügyeletével kapcsolatos feladatokat ellátó minisztert;¹²⁶

g) a temetőszabályzat kötelező tartalmi elemeit;¹²⁷

*h)*¹²⁸ a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság¹²⁹ javaslatára a „Nemzeti Gyásznapi” állandó vagy eseti meghatározására, a gyász nemzeti méretű kifejezésére és megformálására vonatkozó szabályokat;¹³⁰

¹¹⁹ Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 203. § (4). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

¹²⁰ Megállapította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 22. § (1). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹²¹ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § f).

¹²² Lásd: 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet.

¹²³ Lásd: 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet.

¹²⁴ Lásd: 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet.

¹²⁵ Megállapította: 2011. évi CXLIX. törvény 13. §. Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 25. § f).

¹²⁶ Lásd: 146/1999. (X. 1.) Korm. rendelet, 1010/2001. (II. 14.) Korm. határozat Melléklet, 237/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet, 258/2010. (XI. 12.) Korm. rendelet.

¹²⁷ Lásd: 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet.

¹²⁸ Beiktatta: 2001. évi LXIV. törvény 98. §. Hatályos: 2001. X. 8-tól.

¹²⁹ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 46. § alapján.

¹³⁰ Lásd: 237/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet, 112/2002. (V. 15.) Korm. rendelet, 62/2005. (IV. 6.) Korm. rendelet, 238/2006. (XI. 29.) Korm. rendelet, 344/2015. (XI. 14.) Korm. rendelet.

- i)¹³¹ a szociális és köztemetésekhez kapcsolódó hamvasztás legmagasabb díját;
j)¹³² a szociális temetési helyekre vonatkozó eltérő szabályok, a szociális temetés igénybevételének részletes szabályait;
k)¹³³ a szociális temetés esetén a holttest egészségügyi intézményben történő hűtésének részletes szabályait.

Legfelsőbb Bíróság Pfv.V.20.076/2009/6.

(2)¹³⁴

(3)¹³⁵ A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg - a köztemetőre vonatkozóan - különösen¹³⁶

a) a temető rendeltetészerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;

b)¹³⁷ a temető, ravatalozó használatának és igénybevételének szabályait;

c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;

d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;

e)¹³⁸ temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját;

f) a temetési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;

g)¹³⁹

41/A. §¹⁴⁰ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a temetkezési szolgáltatásokat engedélyező hatóságot rendeletben jelölje ki.

41/B. §¹⁴¹ Felhatalmazást kap a helyi önkormányzatokért felelős miniszter, hogy - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - a temetkezési szolgáltatási engedély kiadása iránt fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat rendeletben állapítsa meg.¹⁴²

41/C. §¹⁴³ Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy rendeletben kijelölje a hősi temető, hősi temetési hely kezelésének ellenőrzését végző szervet és meghatározza az általa ellátandó tevékenység további feltételeit.

42. § Ahol az önkormányzat a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségéről kegyeleti közszolgáltatási szerződés keretében gondoskodik, a temető használatának szabályait önkormányzati rendeletben kell megállapítani.

¹³¹ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 22. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹³² Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 22. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹³³ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 22. § (2). Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹³⁴ Hatályon kívül helyezte: 2008. évi CVI. törvény 73. § (4) h). Hatálytalan: 2009. I. 1-től.

¹³⁵ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 205. §.

¹³⁶ Módosította: 2005. évi XXI. törvény 12. § (3) b).

¹³⁷ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § g).

¹³⁸ Módosította: 2013. évi CXXXVIII. törvény 24. § h).

¹³⁹ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi XXXI. törvény 37. § 10. Hatálytalan: 2012. IV. 15-től.

¹⁴⁰ Beiktatta: 2009. évi LVI. törvény 203. § (5). Hatályos: 2009. X. 1-től.

¹⁴¹ Beiktatta: 2009. évi LVI. törvény 203. § (6). Hatályos: 2009. X. 1-től.

¹⁴² Lásd: 28/2009. (X. 29.) ÖM rendelet.

¹⁴³ Beiktatta: 2011. évi CCI. törvény 175. § (2). Hatályos: 2012. I. 1-től.

Átmeneti és záró rendelkezések

43. § (1) E törvény a 24. § (3) bekezdésének kivételével a kihirdetését követő hatodik hónap első napján lép hatályba. A 24. § (3) bekezdése 2002. január 1-jén lép hatályba.

(2) A meglévő temető tulajdonosának a 9. §-ban meghatározott temetői létesítményeket és közműveket e törvény hatálybalépését követő öt éven belül kell megépíteni. Emiatt azonban temetési helyek nem számolhatók fel a használati időn belül, kivéve a temető tulajdonosának az eltemettetővel történt kölcsönös megegyezését. Megegyezés hiányában a használati idő lejártát követő két éven belül kell az építést elvégezni.¹⁴⁴

(3)-(4)¹⁴⁵

(5) A törvény hatálybalépésekor már működő temetkezési szolgáltatónak a személyes megbízhatóságát, szakmai alkalmasságát és pénzügyi teljesítőképességét a kormányrendeletben meghatározott határidőn belül és az ott meghatározott módon kell igazolnia.

44. §¹⁴⁶ A 27. § (3) bekezdését a 2013. november 1-jén temetkezési szolgáltatás céljából működtetett székhelyre, telephelyre

a) ha a temetkezési szolgáltató a székhelyül, telephelyül szolgáló ingatlan tulajdonosa, 2015. január 1-jétől,

b) ha a temetkezési szolgáltató a székhelyül, telephelyül szolgáló ingatlan hasznosítására más jogcímen jogosult, 2014. február 1-jétől
kell alkalmazni.

44/A. §¹⁴⁷ E törvénynek a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény módosításáról szóló 2015. évi CLV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított szabályait a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő hatósági ellenőrzések során is alkalmazni kell.

45. §¹⁴⁸ Ez a törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

¹⁴⁴ Lásd: 2005. évi XXI. törvény 12. § (6).

¹⁴⁵ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi LVI. törvény 205. §. Hatálytalan: 2009. X. 1-től.

¹⁴⁶ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 23. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.

¹⁴⁷ Beiktatta: 2015. évi CLV. törvény 3. §. Hatályos: 2015. X. 22-től.

¹⁴⁸ Beiktatta: 2013. évi CXXXVIII. törvény 23. §. Hatályos: 2013. XI. 1-től.